

so se nalašč neugodna poročila raznašala, in ako bi se producenti ne bili tako energično branili, ostal bi jim bil ves pridelek ali bi ga pa morali prodati pod sramotno ceno, med tem pa se je lutenberški in zaverčki mošt prodajal v ogromnih množinah, čeprav v istih krajih še noben kmet ni grozdja obiral in se ga je že na vagone razposlalo čez mejo in prodalo pod imenom „lutenberžan“ in „zavričer.“ Preti tudi še francozka konkurenca, kjer se je vinska produkcija v zadnjih letih od 30 do 60 in letos na 80 milijonov hektolitrov povišala, tako da tam hektoliter pitnega vina velja samo 4 franke. Ravno tako neugodno stoji z uporabo odpadkov. Vedno zviševanje davka na žganje posebno za ubožnejše kmete onemogoči proizvodnjo tropinovca, da prišlo je tako daleč, da kmetje svoje drevesa sliv posekajo in porabijo za kurjavo, samo da ne pridejo v skušnjavo žgati žganje, ker se vsako leto dodatni davki na žganje povišujejo katerega sploh ni. To dodatno obdačevanje pa se uporabi samo pri ubožcih; veliki kapitalisti in milijonarji se že znajo proti takemu oškodovanju zavarovati. Mali producent se pa potom oblasti devlje v nič.

Gospod Jožef Fürst konstatira, da dandanes Ogerska štajerskemu vinorejstvu več škoduje kakor italijanska vinska carinska klavzula. Nezaslišano je kar se godi na meji. Komaj se ogerska meja prestopi, se že pride do ute, narejene iz desek, kjer je nastanjen veritabelni colninski urad. Ako ima kdo par steklenic vina pri sebi, mora tam takoj visoko carino odšteti. Iz Oggerskega pa vozijo v Avstrijo z vinom obloženi vozovi, kakor da bi šla procesija, brez carine in zadržka. Taki odnošaji so se že v Radgoni po g. deželнем poslancu Reiter-ju razjasnili ali to ne pomaga nič. Pri tem nam je konkurenca z Oggersko nemogoča, ker ogerska vlada vinorejo naravnost velikansko pospešuje. Pri nas na Štajerskem da vlada na primer letos prvič 80.000, preje

70.000 gld. za nove nasade; na Oggerskem se uničeni vinogradi uradnim potom preosnovljajo izdala vlada za to že 27½ milijonov gld.

Poročevalec gosp. Girstmayer meni, da vsaka poštena konkurenca še prenesla, ali počasi gotovih vinskih trgovcev mora vinorejstvo uničiti dobavljajo svoja štajerska vina iz Oggerskega, osle torej konzumente in producentom potegnejo čez ušesa, ako izjemoma enkrat od njih njihov dukt kupijo. Mora se tedaj pri vinski kupčiji postaviti postava v varstvo marke, tako kakor to obstaja v industrijah.

Dalje je v varstvo domače produkcije nujno potrebno, da se vsepovsod ustanovijo vinograške zadruge, ali te bodejo zamogle le potem uspešno delovati, ako bodejo od države s primernimi denarnimi sredstvi opremljene. Na Dunaju delujeta takojmenoma »Winzerkeller« in »Rathhauskeller« uspešno, v G. se pije v »Landhauskelleru« italijansko vino. T. kaže se napačno delovanje našega deželnega. Uzorna klet štajerskih vin v deželni hiši bila nas veliko dragocenejša kakor demonstrativni — kuropcijski vinogradi, kateri nam samo dela plačila podražijo in poedine vplivajoče gospode gatiijo.

Perovodja gosp. pl. Kalchberg predlaga tedaj dečo peticijo na obe parlamentni zbornici:

Peticija.

Visoka zbornica!

Obupni položaj, v kojega je štajersko vinogradi vsled upostošenja po trtni uši, kakor vsled italijanske in ogerske konkurence zabredlo, sili nas v pričo stoječe obnovitve carinske pogodbe stopiti pred vašo zbornico in one nujne potrebe štajerskega vinogradi nika navesti, brez kojih izpolnitve bi se naše vinogradi gradstvo, ki je nekedaj najpoglavitnejša in najuspešnejša

11. Naenkrat zagleda mlade dekline,
Ki se tam v kotu od plesa hladé,
Pijanšina enkrat dohtarju mine,
In močno mu bije staro srcé.
12. Tje k deklici prvi naš dohtar se ziblje,
Globoko nakloni se starček pred njo,
Al' jezik pa vendar so komaj mu giblje,
Ko prosi njo, naj za ženo mu bo.
13. „Mam zlato, mam srebro, mam vsega zadosti,
Le vzemi za moža me deklica ti,
Čitalnico celo povabim na gosti,
Naj šriabar se zadnji z menoj veseli.
14. Saj res je, da kmet se včasih oguli,
Pa kaj je to tebi deklica mar,
In res je, da kmečki so žuli
Vso zlato, vso srebro, — ves moj denar.
15. Ti dohtar, ti dohtar, jaz te bi vzela,
Al' vendar mi bodeš káporo dal,
Jaz pesmice lepe zvečer ti bom pela,
In ti pa boš sladko in mirno zaspal!

16. Naš dohtar pa hitro iz žepa potegne,
In deklici vzroči dvajsti tisoč
Potem s čitalnice hitro pobegne,
Je klical svetnike vse na pomoč.
17. Seveda je káporo škoda zgubiti,
Zato pa je dohtar to deklico vzel,
In če se pa meni posreči žensko dobiti,
Potem vam prihodnjič od nje bom zapel!

Kako je poldrugi Marko ljubil številko sedem.

Zložil Franc Škerlec v Vičancih pri Veliki Nedelji.

1. Zakaj so ga imenovali poldrugi Marko?
govor: Ker je bil sedem šolnov dolg, in širok, kakor nabasan „štrozok“, toraj poldrugi človek skoraj.
2. Zakaj je poldrugi Marko ljubil številko sedem?
Odgovor: Ker se je rodil sedmi dan v tednu, zjutraj ob sedmi uri pod hišno številko sedem, sedmega julija to je sedmi mesec v letu; potem je zizal sedem let, zatoraj je tudi tako dolg in širok zrastel; hodil je

nejša poljedelska kultura dežele bila se izročilo gotovi propasti.

I. Mi zahtevamo povišanje carine na italjansko grozdje, žonto in vino, od najmanje 20 goldinarjev na hektoliter, kakor je to pred vinsko carinsko klauzulo bilo.

II. Z ozirom na nizke cene v Franciji, kjer se vsled obilne trgatve zavžitna vina po 4 do 5 frankov hektoliter prodajajo, protestiramo mi proti vsakemu znižanju sedanje uvožne carine na francoska vina.

III. Ogromni uvoz ogerskih umetnih in naravnih vin, grozdja in žonte, ki se bode predvidno od leta do leta še pomnožil, naj se po eni strani strogo izvrševanje postave zoper ponarejanje živil, po drugi strani skoz nastavo primerne uvožne carine omeji. Mi protestiramo vendar energično proti sedajšnjemu stališču, da je avstrijska meja nasproti Ogerski dejanski zaprta, med tem ko se uvoz ogerskih poljedelskih pridelkov v Avstrijo na meji sploh ne kontrolira.

IV. Zahtevamo usnovo postave v varstvo marke, ki vinske trgovce in trgovce na drobno prisili, da naznanijo pri prodaji vina ki ga tržijo, produktivni kraj, v smislu priloženega načrta za tako postavu.

V. Konečno zahtevamo da se rekonstrukcija po trtni uši uničenih vinogradov v največjem slogu skoz izdatno podelitev posojil (Nothstands-Darlehen) in krepkim pospeškom kakor primerno finančno podporo istim društvom, ki so nalogo za pospešitev vinogradstva prevzela, omogoči.

Od gospoda Leop. Sorko-ta iz Zavriča predlagani načrt se glasi sledeče:

Načrt postave proti neodkritosrčnemu tekmovanju pri trgovini z vinom in točarinskem obrtu.

§ 1. Grozdni mošt ali vino pod kakim drugim imenom, kakor imenom dežele, kjer se je pridelalo

sedem let v šolo, naučil se je sedem jezikov govoriti, kateri so bili vsi slovenski. Vstal je vsak dan ob sedmih zjutraj, ako je bil dan ali ne; spat je šel ob sedmih zvečer, ko je pa imel veliko dela, tedaj pa se je vlegel eno uro po šestih. Kadil je vsak dan sedem pip duhana, če ga pa še ni imel dovolj, je kadil še tri pipe predpoldan, in štiri popoldan.

Za klobukom je nosil plehnato tablico z številko sedem, in ako ga je kdo vprašal kaj da ta številka pomeni, je odgovoril z močnim glasom: „Ker sem bil pri sedmi kompaniji, pri bežiregimentu numere sedem.“ Imenovali so ga potem, „Zibmar“.

Ker še Marko ni bil oženjen, je mislil večkrat: človeku ni samemu dobro biti. Poiskati si hočem ženo, katera me bode v žalosti tolažila. Iskal jo je ter jo le sedmo leto našel; takšno devico, katera je bila tudi precej na sedem.

Njo hočem nekoliko opisat. Bila je precej visoke postave, pa suha kak žegnana sol na peči. Barvo na obrazu je imela, kakor stara pura, ko more štiri tedne na jajcih sedeti, nos pa tako velik, da bi lahko debele orehe jnofala. Na kratko povedano, izgledala je kakor konjska

ali iste meje oziroma enega dela taistega v trgovini prodajati ali točiti je prepovedano.

§ 2. Grozdni mošt ali vino kakšne produktivne dežele, ki je s takšnim tujim primeskom (vinom) pomešano bilo, sme se samo pod zaznambo „pomešano“ (Verschnitt) pod navedbo pravega njegovega produktivnega kraja (dežele) ali njene meje, ali en del iste v trgovini prodajati oziroma točariti.

§ 3. Grozdni mošt ali vino, ki se pod imenom kakšne trtne vrste v trgovini prodaja, točari, more resnično iz te trtne vrste obstojati. Se-li takšno vrstno vino ali mošt s kakim drugim pomeša, je po takem ta „pomešanec“ (Verschnitt) deklarirati.

§ 4. Pri slučajih §§ 2. 3. je označenje (ime) pomešanca vedno ime istega grozdnega mošta ali vina spredaj postaviti, katerega je v pomešancu več, in razmerje množine navesti,

§ 5. Trgovci z vinom, trgovci z živili in krčmarji so primorani natančne naznambe vina svojega dobivanja voditi, pod zaznambo vinskih tip (vrst) v resnici se nahajajoča imena in prvi vir prejetega blaga označiti.

§ 6. Kontrolo prometa grozdnega mošta in vina vodi država s svojimi pooblaščenimi uradniki pod privzetjem zvedencev.

§ 7. Odmerjenje kazni proti nasprotno delujočim i. t. d.

Ta peticija kakor tudi njej priloženi načrt zakona se je v svrhu nekih prememb po predlogu gg. Sadnika, J. Leskoschegg-a in A. Perko-ta po daljši debati enoglasno sprejela. Ob enem se je sklenilo, na načelnika tukajšnjega poljedelskega društva staviti prošnjo, da to peticijo vsem poljedelskim korporacijam spodnjega in srednjega Štajerja v svrhu podpisov predloži.

smrt. Na rokah je imela samo sedem prstov in na nogah si je izbila tri nohte, ker je bila precej cempasta.

A jezik njeni je bil dobro nabrušen, kar se je Marku zelo dopadlo.

Veliko si je poldrugi Markec prizadel, predno jo je nagovoril, da bi ga vzela. Ko se je gostovanje končalo, začela sta gospodariti, in res sta v sedmih letih 7 sinov prigospodarila.

Enkrat je rekel svoji suhi Lizi: „Gospodarstvo nama dobro napreduje, in ker imaš ti tako dobro šlifan jezik, bodem nakupil vina in žganja ter bodema imela gostilno. Ti nisi več za nobeno rabo pri delu, toliko močna pa vendar si, da postrežeš gostom s kako pijačo.“

„Dobrega si se domislil ljubi Markec“, reče smehljaje Liza, „toraj poskusiva najino srečo.“ Markec je priskrbel takoj vse potrebno — in nastavila sta krčmo. Ljudje so radi zahajali v to novo gostilno, kajti Liza je bila tako zvita klepetulka, da jo je res lakho poslušal, ako bi bil že naspol mrtev. Žganje je točil en „ohtelec“ (1/3) litra po sedem krajcarjev, liter vina po sedem rubljev, pravi slovenski guleš, pol porcije,

Drugače govorijo pa drugače delajo.

Tako nekako predbacivajo nam klerikalci, oziroma „Fihposovci.“ Mi bomo pa danes našim bralcem korenito dokazali, da ravno oni drugače pišejo in govorijo, kakor pa delajo.

Kdor politiko vsaj nekoliko zasleduje in bere več časnikov, ta itak dobro ve, po čem stremijo klerikalci, za te ni ta članek potreben, pač pa je potreben nižjim slojem, da tudi oni sčasoma sprevidijo, kako klerikalna stranka svoje ljudi vodi le za nos. Predno bo mogoče našega ubogega, zapeljanega kmeta toliko razbistriti, da bode razumel tudi o višji politiki razsojevati, kar mu je ravno tako v korist kakor drugim stanovom, bode sicer še veliko vode skoz naš mili Spodnji Štajer poteklo, ali upamo trdno, da se bode tudi to posrečilo, da končno vendarle odpremo našim kmečkim trpinom oči.

Poglejmo torej malo višje, tje do poljedelskega ministerskega prestola, tam kjer se najvažnejše reči rešujejo, tam, kjer sedi sedaj naš jako klerikalni minister grof Giovanelli, tam bomo spoznali naše svetohlinske klerikalce v pravi luči.

Mnogo slovenskih in nemških naprednjaških (recimo liberalnih) listov se bavi danes s to nečuvno krivico, ki jo kmet vsled klerikalne višje politike trpeti more, ker ravno tam se odločuje njegova usoda. In res, tam kjer imajo klerikalci v višji politiki odločilno besedo, tam obrnejo zatiranemu kmetu hrbet in potegnejo s kapitalisti (to so tisti ljudje, ki imajo že itak vsega preveč).

Danes bomo samo eden taki slučaj povedali:

Te dni je naš jako klerikalen poljedelski minister grof Giovanelli dobil slovesno nezaupnico, a dala mu jo je združitev kmetskih poslancev.

Ta združitev ima namen, zastopati kmetske koristi, ne glede na narodne, politične, verske in

samo sedem krajcerjev. To je bilo veselje. Ta čas so njima sinovi zrastli. Ker sta si že toliko prihranila, sta njim kupila novo obleko. Maskus Beus Kvedus je dal vsem sedmim narediti pisane prosličke (lajbiče) kakoršnega je imel egiptovski Jožef ter na vsak proslik sedem rudečih gump priti, ter na hrbtu zeleno številko sedem. Tako so se toraj spoznali od spredaj in zadek.

Poglejmo kako je zgledala gostilna poldruega Marka od zunaj. Stena je bila rumeno poštrihana. Okna so skoraj tako velika, kak cerkvena vrata. Nad durmi, skozi katere se v gostilno gre, visi tabla z napisom: „Gostilna pri sedemkrat sedem.“

Ko je kak gost mislil, izpil ga bodem en „frakl“ ali dva, potem pa šel domov, se je presneto zmotil, ker prišlo je drugače. Naenkrat je začela dobra Liza kaj noviga pripovedovati in tako se je na dom pozabilo. Ker ni upal pri praznem glažu sedeti, naročil je še tretjega, potem četrtega i. t. d. da je spravil do sedmega. Kadar je gospod Marko take zvijače čul in videl, se je smejal tak na široko, kakor bi kletko odprl. Mislil si je, žal mi pa vendar ni, da sem si

druge nekmetijske reči. K tej združitvi pripada kmetski poslanci raznih strank in ta združitev po ostri, za poljskega ministra malo laskavi razpravi sklenila izreči mu nezaupnico, in zaradi njegovega postopanja v zadevi kupčije s poljskimi pridelki na žitni borzi.

Ta način kupčije je za kmetski stan prava nesreča, kajti vsled nje se prodaja in kupuje na borzi žito, ne da bi bodisi prodajalec, bodisi kupec kdaj le videl kako žitno zrno.

Zdaj pa poslušajmo, kaj so klerikalci nato govorili: Spisali so ti, kmeta za nos vodeči klerikalci neko „Malo politično ogledalo“, ki se splašeno imenuje „ogledalo klerikalne lažnjivosti“, s tem stvar pojasnili tako-le:

„Kako malo se ozira liberalizem na kmeta vidite najbolj iz liberalnega gospodarstva na borzi. Ubogi kmet se muči v potu svojega obraza da pridela zemske sadove. A sam jim ne more določati cene, ampak judje na borzi delajo cenopoljskim pridelkom. Kadar kmet prodaja svoje sadove, takrat judje ceno potisnejo, kadar kmet kupuje, jo pa povzdignejo. Tako pribarantajo judje na borzi vsako leto milijone. Poleg tega imajo „temninsko igro“ s pšenico. Na papirju kupujejo pšeno tisoč stotov pšenice, a je nima oni, ki jo prodaja, oni je ne dobi, ki jo kupuje, ampak dogovorita se, le, da si bosta razloček v cenah izplačala gotov dan. To je navadna brezvestna igra za dobiček. Druge stranki se borita tako vedno: ena žene cenogor, druga jih pritiska dol — in kakršne cene se določijo v ti igri judovskih špekulantov, tak mora kmet kupovati in prodajati. Glejte, to je velika krivica, da vsi drugi odločujejo v kmetskih stvareh, le kmet ne. Zato se pa krščanski možje leta in leta trudijo, da to kvarljivo igro odstranijo, liberalci jo pa branijo, ker so judje

vzel to nosasto babico, boljše „kelnarce“ nima nikoli kajti ta meni s svojim jezikom denar dela. Pred dolgo so trajale te norije. Marko s sedmimi šoljni se postaral, naposled smrtno zbolel. Ali smrt je imela brigo ž njim, kajti sedem dni je vlekla dušo ž njim in naposled jo še pretrgala na sedem kosov. Tri kosi so šli v pekel, štirje pa v nebesa, zato je postal mogel prestati sedem let v vicah.

Zadnje besede poldruega Marka so bile, ko je poklical svojo suho soprogo: „Zahvalim se ti, Liza, Liza za vse muke, ki si jih imela z menoj, in za vse dobrote, katere si mi podelila. Poglej sedem dni me že smrt natezuje, Liza, Liza, kaj bode pa s teboj. Tvoj jezik pa bodeta še dva močna moža en dan v smrti klala.“

Bumst — smrt je iztrgala dušo Markovo in mrtva je bil ne za šalo, ampak za resnico, za vselej. Letos sedmega julija, smo obhajali sedemdesetletnico Markovo poroke.

Njegova gostilnica se potem ni več imenovala „Gostilna pri sedemkrat sedem“, ampak „Gostilna pri Sedmici.“